

ده خصلت جزو فطرت است: کوتاه کردن سبیل، گذاشتن ریش، مسواک زدن، استنشاق آب (= به بینی کشیدن آب)، کوتاه کردن ناخن ها، شستن بند انگشتان و مفاصل، گرفتن موی زیر بغل، تراشیدن موی زیر ناف و استنجا.

از عایشه رضی الله عنها روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «عَشْرٌ مِنَ الْفِطْرَةِ: قَصُّ الشَّارِبِ، وَإِعْقَاءُ اللَّحْيَةِ، وَالسُّوَاكُ، وَاسْتِنْسَاقُ الْمَاءِ، وَقَصُّ الْأَطْفَارِ، وَعَسَلُ الْبَرَاجِمِ، وَتَنَفُّ الْإِبْطِ، وَخَلْقُ الْعَانَةِ، وَإِنْتِقَاصُ الْمَاءِ»: «ده خصلت جزو فطرت است: کوتاه کردن سبیل، گذاشتن ریش، مسواک زدن، استنشاق آب (= به بینی کشیدن آب)، کوتاه کردن ناخن ها، شستن بند انگشتان و مفاصل، گرفتن موی زیر بغل، تراشیدن موی زیر ناف و استنجا». راوی می گوید: دهمین مورد را فراموش کرده ام؛ شاید مضمضه و گرداندن آب در دهان باشد. وکیع یکی از راویان حدیث می گوید: «إِنْتِقَاصُ الْمَاءِ» یعنی استنجا.

[صحیح است] [به روایت مسلم]

عایشه رضی الله عنها خبر می دهد که رسول الله صلی الله علیه وسلم سنت های فطری را بیان داشتند. و «الفِطْرَةُ» به معنای خلقتی است که الله متعال بندگان را بر آن خلق نموده و سرشته است که با خیر و خوبی همراه است؛ و مراد از آن فطرت سالم می باشد چون فطرت های منحرف اعتیاری ندارند. چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجَّسِنَانِهِ»: «هر نوزادی بر فطرت سالم زاده می شود؛ اما پدر و مادرش او را یهودی یا نصرانی یا زرتشتی بار می آورند». اولین آنها «قَصُّ الشَّارِبِ» کوتاه کردن سبیل می باشد چنانکه لب آشکار باشد؛ و این بخشی از نظافت و پرهیز از چیزهایی است که از بینی خارج می شود؛ وقتی موی سبیل با لب در تماس باشد، بخشی از آنچه خورده و نوشیده می شود در آن باقی می ماند، علاوه بر اینکه چهره ی ناخوشایندی از انسان نشان می دهد؛ اگرچه کسی که اهمیتی به این موارد نمی دهد آن را خوب و زیبا بداند. بنابراین شایسته ی هر مسلمانی است که سبیل خود را کوتاه کند یا بتراشد و بیش از چهل روز آن را رها نکند. به دلیل روایت مسلم از انس رضی الله عنه که می گوید: «برای ما درباره ی کوتاه کردن سبیل، گرفتن ناخن، کندن موی زیر بغل و تراشیدن موی زیر ناف، چهل روز وقت تعیین گردید که نباید بیش از این مدت آنها را رها کنیم». «وَإِعْقَاءُ اللَّحْيَةِ»؛ «اللَّحْيَةُ» عبارت است از مویی که بر چانه و دو فک رشد می کند؛ و منظور از «إِعْقَاءُ» رها کردن ریش تا انبوه شدن و تراشیدن و کوتاه نکردن آن چه کم و چه زیاد می باشد. چون «إِعْقَاءُ» ماخوذ از کثرت و فراوانی است. بنابراین باید ریش را زیاد و انبوه کرد. چنانکه الله متعال می فرماید: «حَتَّىٰ عَقْوًا»: «تا افزون شدند». احادیث زیادی از رسول الله صلی الله علیه وسلم وارد شده که با الفاظ متعدد به رها کردن ریش امر نموده است. چنانکه با الفاظ «وفروا»، «أرخوا»، «أعفوا» وارد شده است که همگی به گذاشتن ریش و انبوه کردن آن و تغییر ندادن آن دلالت دارند. بنابراین بر هیچ مسلمانی جایز نیست ریشش را بتراشد و اگر چنین کند با روش رسول الله صلی الله علیه وسلم مخالفت کرده است و از امر او نافرمانی نموده و دچار مشابَهت با مشرکان شده است. «وَالسُّوَاكُ»؛ استفاده از سواک یا مسواک زدن از خصلت های فطری است که شریعت بدان تشویق می کند. باعث پاکیزگی دهان و رضایت پروردگار می شود، بنابراین استفاده از آن در هر وقتی جایز است هرچند به هنگام وضو و نماز و بیدار شدن از خواب و تغییر طعم دهان و زرد شدن دندان ها و موارد مشابه، تاکید استفاده از آن بیشتر است. «وَاسْتِنْسَاقُ الْمَاءِ»؛ استنشاق آب یا آب به بینی کشیدن از فطرت است؛ چون نظافت و از بین بردن پلیدی های درون بینی می باشد که سبب اذیت و آزار هستند. استنشاق در وضو و در غیر وضو می باشد؛ هرگاه نیاز به نظافت بینی باشد، مورد استفاده قرار گرفته و بینی نظافت می شود. و این در مورد افراد مختلف

متفاوت می باشد؛ برخی فقط در وضو به آن نیاز دارند و برخی بیشتر به آن نیاز دارند. یکی دیگر از سنن فطری مضمضه است. دهان و بینی در معرض پلیدی های زیادی قرار دارند، لذا توجه به تمیزی و نظافت آنها بخشی از فطرت است. «وَقَصُّ الْأُظْفَارِ» کوتاه کردن ناخن ها نیز از خصلت های فطری می باشد. و مراد از آن ناخن های دست ها و پاها می باشد که باید کمتر از چهل روز کوتاه شوند. چنانکه در حدیث گذشت. «وَعَسَلُ الْبَرَاجِمِ» یعنی شستن مفاصل آشکار و نهان موجود در انگشت ها؛ چون محل جمع شدن پلیدی می باشند. و به دلیل فشردگی و تراکمی که دارند آب به آنها نمی رسد؛ اما چون دست کشیده شوند آب به آنها می رسد؛ و توجه به پاکیزگی آنها از فطرت است. و هر جایی از بدن که محل جمع شدن پلیدی چون عرق یا هر پلیدی دیگری باشد مانند سوراخ گوش و کش های ران و جاهایی که بیشتر پوشیده هستند، از این قبیل می باشند. «وَتَنَفُّ الْإِبْطِ» یکی دیگر از خصلت های فطری، کندن موهای زیر بغل از ریشه می باشد چون زیاد عرق می کند و مکان تجمع عرق و پلیدی ها می باشد و بوی بدن انسان با وجود آن تغییر می کند که نباید بیش از چهل روز رها شود. چنانکه در حدیث انس رضی الله عنه ذکر شد. بهتر این است که موهای زیر بغل کنده شود، اما اگر این کار سخت و دشوار باشد، تراشیدن یا استفاده از پمادهای مو بر اشکالی ندارد. چون هدف، از بین بردن آنها و نظافت این محل می باشد که در هر صورت حاصل می شود. «وَوَلَقُّ الْعَانَةَ» یکی دیگر از خصلت های فطری از بین بردن موهای زیر ناف و اطراف شرمگاه مرد و زن می باشد؛ از بین بردن آنها می تواند با تراشیدن یا کندن یا کوتاه کردن یا استفاده از روش های جدید باشد. چون هدف تمیزی و نظافت این محل می باشد و نباید بیش از چهل روز رها شود. «وَأَيْقَاصُ الْمَاءِ» به استنجا تفسیر شده است. و روایت ابوداود و ابن ماجه از عمار بن یاسر رضی الله عنه این تفسیر را تایید می کند که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مِنَ الْفِطْرَةِ، الْمَصْمَصَةُ، وَالِاسْتِنْشَاقُ، وَالِائْتِصَاحُ». و انتضاح به معنای پاشیدن آب به شرمگاه می باشد که همان معنای استنجا را می دهد. و استنجا از بین بردن نجاست خارج شده از دو راه دفع انسان به وسیله چیزی پاک مانند آب و سنگ و پارچه و دستمال و چیزهای مشابهی می باشد که خاصیت از بین بردن نجاست را داشته باشند. راوی می گوید: دهمین مورد را فراموش کرده ام؛ شاید مضمضه و گرداندن آب در دهان باشد. و این شک از سوی راوی می باشد. همه ی این موارد ظاهر انسان را کامل و پاکیزه و تمیز نموده و چیزهای مضر و پلید را از وی دور می کند.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/3730>

النَّجَاتُ الْخَيْرِيَّةُ
ALNAJAT CHARITY

